

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**PAISATGE, TERRITORI I
SOCIETAT (INTRODUCCIÓ A LA
GEOGRAFIA)**

Coordinació: HERNANDEZ TREJO, MARIO

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	PAISATGE, TERRITORI I SOCIETAT (INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA)				
Codi	100063				
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA				
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat	
	Grau en Història	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial	
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6				
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRACAMP	PRALAB	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	0.4	0.2	1.2	4.2
	Nombre de grups	1	1	1	1
Coordinació	HERNANDEZ TREJO, MARIO				
Departament/s	GEOGRAFIA, HISTÒRIA I HISTÒRIA DE L'ART				
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	<p>Sessions presencials (en línia o a l'aula): 60 hores Treball autònom de l'alumnat no presencial: 90 hores</p> <p>- 50 sessions de classe magistral, conferències, seminaris, debats i sortides i/o visites. Dilluns i dimarts lectius del 20/09/2021 al 07/01/2020 . Per situació COVID-19 es prevista docència presencial els dilluns a l'aula 1.03 i dimarts no presencial (virtual) -Els dies 20 i 27 d'octubre; 3 i 24 de novembre i 1 de desembre es realitzaran sessions pràctiques de laboratori en l'aula 3.48</p>				
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.				
Idioma/es d'impartició	Les classes magistrals es fan 100% en català Les lectures són en Català, Castellà i Anglès				
Distribució de crèdits	3 teoria 3 pràctiques				

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
HERNANDEZ TREJO, MARIO	mario.hernandez@udl.cat	6	Mitjançant cita prèvia

Informació complementària de l'assignatura

Es tracta d'una assignatura que pretén introduir als estudiants al vessant humà de la Geografia mitjançant tres eixos: primer, aproximar-se als conceptes principals de la disciplina (espai, territori, distribució, localització, regió, llocs, xarxes, paisatge, entre d'altres); segon, aportar eines per a la comprensió de la dimensió espacial d'alguns dels principals reptes contemporanis (canvi climàtic, globalització i desigualtat); i tercer, identificar a grans trets els principals corrents teòrics i debats dins de la disciplina.

Objectius acadèmics de l'assignatura

OBJECTIUS ACADÈMICS DE L'ASSIGNATURA:

- Presentació dels conceptes clau en Geografia Humana.
- L'assignatura opta per presentar visions integradores i globals necessàries per a la comprensió i estudi del territori complex i l'estudi actual de l'espai social.
- Estudi del territori i del paisatge per a les diferents ciències socials i disciplines humanistes.
- Facilitar la incorporació de la dimensió espacial a les diferents ciències socials i disciplines humanistes.
- Analitzar críticament textos de la Geografia Humana.
- Desenvolupar habilitats de lectura, reflexió crítica i escriptura per a l'exercici de les ciències socials.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Conèixer els principals conceptes de la geografia humana
- Caracteritzar processos de desigualtat mitjançant variables espacials
- Comprendre la dimensió material, social i subjectiva de l'espai
- Fer servir fonts d'informació estadística per a l'anàlisi de la Geografia humana
- Identificar els efectes territorials de la globalització econòmica
- Valorar les tècniques i estratègies de desenvolupament local i regional.
- Identificar i reflexionar sobre els principas mètodes de recerca geogràfica.
- Reflexionar des de la geografia sobre reptes socials i ambientals

Competències

- CB1 Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi
- CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica
- CG3 Caracteritzar la diversitat espacial dels territoris
- CG4 Identificar les principals corrents de pensament geogràfic i social
- CG5 Assumir la interacció de la geografia amb la història i les altres ciències socials
- CE2 Conèixer els fonaments i la terminologia científica específica de cada branca de la Geografia
- CE5 Aprendre a extreure informació geogràfica dels recursos existents a internet
- CE6 Adquirir les habilitats i metodologies pròpies de la feina de camp de l'geògraf
- CE13 Adquirir els hàbits d'anàlisi de les dades geogràfiques per procedir a la seva exposició ordenada i raonada, ja sigui mitjançant una exposició oral o mitjançant un informe escrit
- CE15 Conèixer, comprendre i interpretar el territori, explicar la diversitat de llocs, regions i localitzacions
- CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita de l'català i de l'castellà
- CT5 Adquirir nocions essencials de el pensament científic
- CT6 Aplicar la perspectiva de gènere a les tasques pròpies de l'àmbit professional

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc 1. Conceptes clau

- 1.1. La mirada geogràfica: context històric, canvis de paradigma i mètodes principals
- 1.2. L'anàlisi geogràfic del territori
- 1.3. La concepció geogràfica de 'lloc'
- 1.4. L'estudi geogràfic del paisatge

Bloc 2. Debats geogràfics actuals

- 2.1. Debats sobre la natura i la societat
- 2.2. Debats sobre canvi climàtic i desenvolupament sostenible
- 2.3. Debats sobre el dualisme masculí-femení
- 2.4. Debats sobre el dualisme rural-urbà

Eixos metodològics de l'assignatura

activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	o*	G*	HP (línea o aula)*	HNP*

Classe magistral i seminaris d'aula	AULA: 1.03 28 sessions presencials o en línia		1	40	
Pràctiques (P)	Pràctiques d'aula i/o laboratori 1 sortida de treball de camp		1	10	10
Examens (desglosat)	2 examens sobre contingut teòric.			(4)	30
Tutories (Tut)	Les que necessiti l'alumne en horari de tutories. S'aconsella al menys 2				
Altres (AA)	Taller d'escriptura d'assaigs i lectura de textos acadèmics			5	20
Avaluació (AV)	1 assaig acadèmic 2 avaluacions teòriques (bloc 1 i 2) 1 informe de treball de cap 1 presentació grupal			5	30
TOTAL	150 hores		1	60	90

O: Objectiu.. HP: hores presencials de l'alumne. HNP: hores no presencials de l'alumne.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Bloc 1. Conceptes clau

1.1. La mirada geogràfica: context històric, canvis de paradigma i mètodes principals

Setmanes 2-5

1.2. L'anàlisi geogràfic del territori

Setmanes 6-7

1.3. La concepció geogràfica de 'lloc'

Setmanes 8-9

1.4. L'estudi geogràfic del paisatge

Avaluació Bloc 1

Setmanes 10-11

Bloc 2. Debats geogràfics actuals

2.1. Debats sobre la natura i la societat

Setmana 12

2.2. Debats sobre canvi climàtic i desenvolupament sostenible

Informe de treball de camp

Setmana 13

2.3. Debats sobre el dualisme masculí-femení

Setmana 14

2.4. Debats sobre el dualisme rural-urbà

Setmana 15

Avaluació Bloc 2

Setmana 17

Sistema d'avaluació

- 30% Assaig acadèmic
- 20% Avaluació de continguts teòrics 1
- 20% Avaluació de continguts teòrics 2
- 15% Informe de treball de camp
- 15% Presentació grupal

Els estudiants que vulguin acollir-se a 'l'avaluació alternativa' hauran de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant un escrit dirigit a la degana, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació continua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres.

En cas de frau acadèmic o plagi, s'aplicarà el que estableix la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.

Bibliografia i recursos d'informació

BIBLIOGRAFIA GENERAL (Les lectures específiques per a cada setmana es presenten amb detall al programa extens)

ALBET, A.; BENEJAM, P. (2000), *Una geografia humana renovada: Lugares y regiones en un mundo global*, Barcelona, Vicens Vives-UAB

ALDOMÀ, Ignasi (2009) *Atles de la nova ruralitat*, Lleida, Fundació del Mon rural. Disponible en versió digital al campus virtual i a la pàgina web de la Fundació Món Rural

BOYLE, M., (2015) *Human Geography. A Concise Introduction*, Oxford, Wiley

BUSQUETS, J.; CORTINA, A. (2008) *La gestión del paisaje. Manual de protección, gestión y ordenación del paisaje*, Akal-Patrimonio, Barcelona

- CLAVAL, P. (2020) *Un mundo por descifrar. La perspectiva geográfica*. UNAM, México.
- CLIFFORD, N. HOLLOWAY, S.L. RICE, S.P. and VALENTINE, G. (eds) (2008) *Key concepts in geography*, London, Sage
- CLOKE, P., CRANG, P., & GOODWIN, M. (Eds.). (2013). *Introducing Human Geographies*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203529225>
- CRANG, M., & THRIFT, N. (2000). *Thinking Space*. (N. Thrift & M. Crang, Eds.). New York: Routledge.
- GREGORY, D., JOHNSTON, R., PRATT, G., WATTS, M. J., & WHATMORE, S. (Eds.). (2009). *The dictionary of human geography. The dictionary of human geography*. (5th ed.). Chichester: Wiley-Blackwell. <https://doi.org/10.2307/633383>
- HUBBARD, P., & KITCHIN, R. (2011). *Key Thinkers on Space and Place* (2nd ed.). London: SAGE Publications Inc. Retrieved from www.sagepublications.com
- JACKSON, P. (1994) *Maps of meaning: an introduction to cultural geography*, London., Routledge.
- KITCHIN, R. (Ed.). (2009). *International Encyclopedia of Human Geography, Twelve-Volume Set*, London: Elsevier.
- LEFEBVRE, H. (2013) *La producción del espacio*, Capitan Swing, Madrid.
- LINDON, A., y HIERNAUX, D. (Coords.) (2016) *Tratado de Geografía Humana*, Anthropos-UAM, México
- MASSEY, D. (2005). *For Space*. London: SAGE. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8306.2006.00489.x>
- MATA, R.; TARROJA, A (2006), *El paisaje y la gestión del territorio*, Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo - CUIMPB, Barcelona.
- OBSERVATORI DEL PAISATGE (2008), *Catàleg de paisatge de les Terres de Lleida*, http://www.catpaisatge.net/cat/cataleg_presentats_ter_lleida.php
- ORTIZ, A. (coord.); BADIA, A.; CEBOLLADA, À.; MENDIZÀBAL, E.; SOLANA, M. i VERA, A. (2011), *Visions geogràfiques del món*. Bellaterra: Servei de publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, Col·lecció materials.
- PALLARÈS, M; TULLA, A. F. (Coord) (2009), *Geografía humana*, Barcelona, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.
- PUYOL, R. (Coord.) (1988), *Diccionario de Geografía*, Madrid, Anaya.
- RICHARDSON, D; CASTREE, N; GOODCHILD, M; KOBAYASHI, A; LIU, WEIDONG; M; RICHARD, A; and FALCONER AL-HINDI, K. (2017), *International Encyclopedia of Geography: People, the Earth, Environment, and Technology*, London, Wiley and Sons.
- ROMERO, J. (Coord.) (2007 2a edició actualitzada del de 2004), *Geografía Humana*, Barcelona, Ariel
- SANTOS, M. (1990) *Por una geografía nueva*. Madrid, Espasa-Calpe
- SOLANA, M. (Coord.); BADIA, A.; CEBOLLADA, A.; ORTIZ, A.; VERA, A. (2016), *Espacios globales y lugares próximos. Setenta conceptos para entender la organización territorial del capitalismo global*, Barcelona, Icaria.
- SPRINGER, S. (2019) *Las raíces anarquistas de la geografía. Hacia la emancipación espacial*. UNAM, México

Webs amb estadístiques i informació de referència:

Instituto Nacional de Estadística, <http://www.ine.es/>

Institut d'Estadística de Catalunya, <http://www.idescat.cat/>

EUROSTAT: The Statistical Office of the European Communities,
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>

Webs sobre població:

United Nations Population Fund, <http://www.unfpa.org>

ONU/POPIN: United Nations Population Information Network, <http://www.un.org/popin/>

Centre d'Estudis Demogràfics de Catalunya, <http://www.ced.uab.es/publicacions/propia.htm>

Observatori de la immigració a Catalunya , <http://www.migracat.cat/>

Webs de suport sobre procediments, tècniques i comentari de fonts geogràfiques:

Recursos sobre procediments en geografia, <http://phobos.xtec.cat/mgarci25/moodle/mod/resource/view.php?id=1274>

Recursos didàctics de la Asociación de Geógrafos Españoles http://age.ieg.csic.es/recur_didacticos/index.htm -

Cartografia bàsica i webs sobre paisatge

[Instituto Geográfico Nacional IGN http://www.ign.es/ign/es/IGN/ane.jsp](http://www.ign.es/ign/es/IGN/ane.jsp) Espanya a través dels mapes –

Insitut Cartografic de Catalunya- www.icc.es

<http://www.catpaisatge.net/cat/index.php> Observatori del paisatge a Catalunya

[XTEC / EDU365](#) - Generalitat de Catalunya

Molt recomanables també els recursos cartogràfics i material geogràfic de Le Monde Diplomatique -
<http://www.monde-diplomatique.fr/index/sujet>